

KREATIVITÁS ÉS TEHETSÉG KONFERENCIA

2019

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR

**KREATIVITÁS ÉS TEHETSÉG KONFERENCIA
BUDAPEST, 2019. MÁJUS 10–11.**

PROGRAMBIZOTTSÁG

- **Bereczki Enikő Orsolya** (Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar)
- **Fehérvári Anikó** (Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar)
- **Győri János** (Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar)
- **Kovács Kristóf** (Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar)
- **Lénárd Sándor** (Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar)
- **Telegdy Balázs** (Új Nemzedék Központ)
- **Zsolnai Anikó** (Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar)

Szerkesztők: Bereczki Enikő Orsolya, Csányi Kinga, Fehérvári Anikó, Miskey Helga

ISBN 978-963-284-532-6

Tartalomjegyzék

A KONFERENCIA PROGRAMJA	5
PLENÁRIS ELŐADÁSOK.....	9
SZEKCIÓK.....	13
.....	13
1. SZEKCIÓ: <i>KREATIVITÁST MINDENKINEK.....</i>	14
Hátránykompenzálástól a tehetséggondozásig – Vizuális nevelés az Igazgyöngyben	14
A társasjáték szerepe egy hátrányos helyzetű térségben végzett pedagógiai munkában	14
DemoLab: Hagyj nyomot! Művészet és pedagógia a demokratikus nevelésért.....	15
A Szitakötő Program	15
2. SZEKCIÓ: <i>Arany János Programok.....</i>	16
Eredményesség az Arany János Programokban	16
A siker záloga	16
A Hódmezővásárhelyi Arany János Kollégiumi Program működése az egyéni fejlesztés szemszögéből	17
A tanulók lemorzsolódásának csökkentése, illetve megelőzése érdekében végzett tevékenységek a kollégiumban	18
A kreatív klíma fejlesztésének gyakorlata az Arany János Tehetséggondozó Program pedagógiai rendszerében	18
3. szekció: <i>Egyterületi és többterületi tehetségek - Két külön pedagógia?.....</i>	19
Egyterületi és többterületi tehetségek - Két külön pedagógia?	19
Komplex tehetséggondozó program a Budapest XVII. Kerületi Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnáziumban	20
Komplex tehetséggondozó foglalkozások a természettudományok területén	20
Széleskörű tehetséggondozás a Széchenyiben	21
4. szekció: <i>A tehetséggondozás lehetőségei a közoktatás különböző szinterein</i>	22
Tehetségtámogatás az óvodában	22
Nem a gyereket kell az iskolához szabni, hanem az iskolát a gyerekekhez.....	23
Mókus összhangzat.....	23
A Falánk Óriás – társasjáték-fejlesztés szakközépiskolásokkal	24
Egy Pedagógiai Szakszolgálat tehetségazonosító gyakorlata.....	24
5. szekció: <i>Intelligencia, tehetség és kreativitás. Hogyan mérjük?.....</i>	25
Intelligencia és/vagy IQ: újabb fejlemények a kognitív képességek pszichológiájában és jelentőségük a tehetségazonosítás szempontjából	25
Keresünk egy embert - a Tesztek és a Tehetség	25
A divergens gondolkodás számítógép alapú mérése: kihívások és lehetőségek.....	26
A Barkóczi-Klein kreativitást mérő teszt újabb változatának (TTCT-84) hazai adaptációja	26
A képességeken túl... – környezeti és motivációs tényezők a teljesítményhelyzetben.....	27
6. szekció: <i>Élet a ppt-én túl: A kreativitás fejlesztési lehetőségei digitális eszközökkel támogatott Tanulási környezetben</i>	28
Mit üzen a kreativitás és IKT kutatása az osztályterem számára és mikor hallgat?	28
IKT magyarul	28
Kreativitás fejlesztése IKT-eszközökkel a természettudományos tárgyakban: Jó gyakorlatok, tippek, trükkök.....	29
Korszerű alkalmazások a digitális történetmesélés szolgálatában	29
7. szekció: <i>Kreatív partnerség.....</i>	30
Miként fejleszthető a tanulók kreativitása osztálytermi környezetben? Kreatív tanulási környezet létrehozása művészek bevonásával	30
8. szekció: <i>A kreatív szabad játék hatalma - Workshop -</i>	32
9. szekció: <i>Digitális pedagógia a tehetséggondozásban</i>	33
Van egy appom: Tabletek, okostelefonok az órán	33

M-learning projektek a digitális történetek jegyében	33
<i>10. szekció: Kiberbiztonság a családban és az oktatásban.....</i>	<i>34</i>
Tudatos internethasználatra nevelés	34
Digitális Immunerősítő Program	34
Internetbiztonságban?.....	35
<i>11. szekció: Tehetségfejlesztés játékos módszerekkel a Minősített Tehetséggondozó Műhelyekben - WORKSHOP -.....</i>	<i>36</i>
Lőrincz-féle játékok helye a tehetséggondozásban	36
Szabaduló szoba	36
Kreator Színházpedagógiai Műhely.....	37
Tehetséggondozás szerepe és lehetőségei a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésében, kettős különlegességű diákoknál	37
<i>12. szekció: Természettudományok és kreativitás a Minősített Tehetséggondozó Műhelyekben - WORKSHOP -.....</i>	<i>38</i>
Varázsvár, a meséktől a tudományok szeretetéig, interaktív tudományos szakkör	38
Természettudomány kreatív megközelítése fizikatörténeti színdarabok írása és előadása során	38
Tésztahíd építése	39
Béka matematika	39

A KONFERENCIA PROGRAMJA

MÁJUS 10. PÉNTEK

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

Levezető elnök: *Fehérvári Anikó*

10:00-12:30	<i>Dr. Felvinczi Katalin, nemzetközi és pályázati dékánhelyettes, ELTE PPK</i>	Köszöntő
	<i>Sally M. Reis, University of Connecticut, US</i>	Elvett tehetség - elveszett tehetség. A tehetséges lányokat és nőket érintő kihívások és kényszerű kompromisszumok
	<i>Joseph S. Renzulli, University of Connecticut, US</i>	Intelligenciák a normális eloszláson túl. A tehetséggondozás szerepe és felelőssége a társadalmi tőke és a fiatalok ko-kognitív képességeinek fejlesztésében
	<i>Győri János, ELTE PPK</i>	Tudásterület, szakmai terület, a tehetség területe - A tehetségről tehetségterületi szempontokból
12:30-13:30	EBÉDSZÜNET	
13:30-15:00	SZEKCIÓK I.	
	1. szekció	Kreativitást mindenkinek <i>Szekcióvezető: Lénárd Sándor, ELTE PPK</i> <ul style="list-style-type: none">Bemutakozik az Igazgyöngy Alapítvány, Toldi Tanoda. Lencse Máté, L. Ritók Nóra, Lencse-Csík Orsolya, Liget Műhely Alapítvány, Horgas Judit
2. szekció	Arany János Programok <i>Szekcióvezető: Fehérvári Anikó, ELTE PPK</i> <ul style="list-style-type: none">Bemutakozik a Kiskunfélegyházi Arany János Szakközépiskolai Kollégiumi Program, a Hódmezővásárhelyi Arany János Kollégiumi Program, Arany János Tehetséggondozó Program Intézményeinek Egyesülete, Babus Jolán Középiskolai Kollégium, Vásárosnamény	

	3. szekció	<p>Egyterületi és többterületi tehetségek - Két külön pedagógia? <i>Szekcióvezető: Győri János, ELTE PPK</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bemutatkozik a Balassi Bálint Gimnázium, az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, a Budapest XXI. kerületi Széchenyi István Általános és Kéttannyelvű Iskola
	4. szekció	<p>A tehetséggondozás lehetőségei a közoktatás különböző szinterein <i>Szekcióvezető: Zsolnai Anikó, ELTE PPK</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bemutatkozik a Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda Csupa-Csoda Tagóvoda, a Százhalombattai 1. Számú Általános Iskola, az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola, a Piarista Szakközépiskola, Szakgimnázium és Kollégium, a Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pécsi Tagintézménye
15:00-15:30	KÁVÉSZÜNET	
SZEKCIÓK II.		
15:30-17:00	5. szekció	<p>Intelligencia, tehetség és kreativitás. Hogyan mérjük? <i>Szekcióvezető: Kovács Kristóf, ELTE PPK</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Intelligencia és/vagy IQ: újabb fejlemények a kognitív képességek pszichológiájában és jelentőségük a tehetségazonosítás szempontjából (Kovács Kristóf, ELTE Pszichológiai Intézet) - Keresünk egy embert - a Tesztek és a Tehetség (Klein Balázs, Új Nemzedék Központ) - A divergens gondolkodás számítógép alapú mérése: kihívások és lehetőségek (Pásztor Attila, MTA-SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport) - A Barkóczi-Klein-féle kreativitás-teszt megújítása (Fáy Nóra, ELTE PPK) - A képességeken túl... – környezeti és motivációs tényezők a teljesítményhelyzetben (Fodor Szilvia, Debreceni Egyetem, Új Nemzedék Központ)
	6. szekció	<p>Élet a ppt-én túl. A kreativitás fejlesztési lehetőségei digitális eszközökkel támogatott környezetben <i>Szekcióvezető: Bereczki Enikő Orsolya, ELTE PPK</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mit üzen a kreativitás és IKT kutatása az osztályterem számára és mikor hallgat? (Bereczki Enikő Orsolya, ELTE PPK) - IKT magyarosan (Gergelyi Katalin, Nagy László Általános Iskola és Gimnázium, Budapest; Kaszás Erzsébet, a BGSZC Budai Középfiskolája)

		<ul style="list-style-type: none"> - Kreativitás fejlesztése IKT-eszközökkel a természettudományos tárgyakban: Jó gyakorlatok, tippek, trükkök (Klacsákné Tóth Ágota, Nagy László Általános Iskola és Gimnázium, Budapest) - Korszerű alkalmazások a digitális történetmesélés szolgálatában (Lanszki Anita, Magyar Táncművészeti Egyetem)
	7. szekció	Kreatív partnerség <i>Szekcióvezető: Németh Szilvia, T-Tudok</i>
	8. szekció	A kreatív szabad játék hatalma <i>Szekcióvezető: Suhajda Virág, Rogers Személyközpontú Oktatásért Alapítvány</i>

MÁJUS 11. SZOMBAT

PLENÁRIS ELŐADÁSOK

Levezető elnök: Sinka Edit

9.30-11.00	<i>Daniel Patrick Balestrini (Universität Regensburg)</i>	A német CyberMentor program eredményei és hatása
	<i>Fodor Szilvia (Debreceni Egyetem, Új Nemzedék Központ)</i>	TehetségMozaik - a tehetségazonosítás új online mérőeszköze

10:00-11:30

KÁVÉSZÜNET

SZEKCIÓK

	9. szekció	Digitális pedagógia a tehetséggondozásban <i>Szekcióvezető: Fehérvári Anikó, ELTE PPK</i> <ul style="list-style-type: none"> - Van egy appom: Tabletek, okostelefonok az órán (Krizsán Pál, Krizsán Pál, BDTF, EKE PK, BME GTK) - M-learning projektek a digitális történetek jegyében (Antaliné Miss Lilla, Móricz Zsigmond Általános Iskola)
11:30-12:45	10. szekció	Kiberbiztonság a családban és az oktatásban <i>Szekcióvezető: Hunya Márta</i> <ul style="list-style-type: none"> - Tudatos internethasználatra nevelés (Krnács András, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar) - Digitális Immunerősítő Program (Poór Csaba, Új Nemzedék Központ) - Internetbiztonságban? (Nedeczky Lilla, Reményt a Gyermekeknek Közhasznú Egyesület)

	11. szekció	<p>Tehetségfejlesztés játékos módszerekkel a Minősített Tehetséggondozó Műhelyekben - workshop <i>Szekcióvezető: Kovács Zsolt, Új Nemzedék Központ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Lőrincz-féle játékok helye a tehetséggondozásban Szandaszőlősi Általános Iskola - Szabaduló szoba Móri Radnóti Miklós Általános Iskola - Kreator Színházpedagógiai Műhely Kecskeméti Szakképzési Centrum Gáspár András Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája - Tehetséggondozás szerepe és lehetőségei a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésében, kettős különlegességű diákoknál Kaposvári Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény
	12. szekció	<p>Természettudományok és kreativitás a Minősített Tehetséggondozó Műhelyekben - workshop <i>Szekcióvezető: Sinka Edit, Új Nemzedék Központ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Varázsvár, a meséktől a tudományok szeretetéig, interaktív tudományos szakkör Kisvárdai Bessenyei György Gimnázium - Természettudomány kreatív megközelítése fizikatörténeti színdarabok írása és előadása során Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola - Tésztahíd építése Győri Műszaki Szakképzési Centrum Hild József Építőipari Szakgimnáziuma - Béka matematika Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium
12:45-13:00		A KONFERENCIA ZÁRÁSA

**PLENÁRIS
ELŐADÁSOK**

Sally M. Reis

University of Connecticut, US

Elvett tehetség - elveszett tehetség. A tehetséges lányokat és nőket érintő kihívások és kényszerű kompromisszumok

Az előadás a lányok és nők elvesztegetett tehetségére fókuszál, egy olyan jelenségre, ami miatt kevesebb kreativitás, kreatív produktivitás és innováció van jelen a világban.

Az előadás azokat a személyes gátakat és külső korlátokat tárgyalja, melyek visszavetik a nők eredményeit, és olyan stratégiákat ismertet meg a pedagógusokkal és kutatókkal, melyek segítségével támogathatják a lányok és nők tehetségének kibontakozását.

Joseph S. Renzulli

University of Connecticut, US

Intelligenciák a normális eloszláson túl. A tehetséggondozás szerepe és felelőssége a társadalmi tőke és a fiatalok kognitív képességeinek fejlesztésében

A tehetséggondozás általános célja, hogy növelje a világ kreatív és produktív emberi tartalékait; ezen kívül fel szeretnénk készíteni a fiatalokat arra, hogy jobba tegyék a világot. Az előadás röviden áttekinti az 'Iskolai szintű gazdagító modell' (Schoolwide Enrichment Model) alapját képező tehetségfogalmat és pedagógiai megközelítéseket, hangsúlyozva az emberi erőforrás ezen tágabb szemléletét. Az előadás központi kérdése, hogyan támogathatjuk a fiatalokat azon attitűdjeik és elkötelezettségük kialakításában, mely ahhoz szükséges, hogy tehetségüket a társadalom számára hasznos változások elérésére használják. Esettanulmányokon keresztül mutatjuk be, hogy a tanulói kreativitás, a feladat iránti elkötelezettség, valamint az aktív társadalmi szerepvállalást támogató projektek megvalósításához szükséges képességek együttes fejlesztése, hogyan járul hozzá a társadalmi változásokhoz és kreatív produktiváshoz elengedhetetlen kognitív jellemzők kialakulásához.

Győri János

ELTE PPK

Tudásterület, szakmai terület, a tehetség területe - A tehetségről tehetségterületi szempontokból

Amikor egy tehetséges személyről gondolkodunk, valamilyen módon mindig „területről” is gondolkodunk. Nagyon ritkán fogalmazunk úgy, hogy egy diák vagy valaki más személy „csak úgy általánosságban” tehetséges; sokkal inkább azon a módon ragadjuk meg a leírni szándékozott jelenséget, hogy valaki tehetséges valamiben. Például egy tanuló irodalomból vagy földrajzból, vagy történelemből, vagy egy felnőtt fociban, vagy elméleti fizikában, vagy a barokk zeneművek interpretációjában, vagy valami másban tehetséges. De már ebben a rövid leírásban is megfigyelhető, hogy általában milyen eluzív módon használjuk a területet, mint megnevezést, nagyon különböző szinteken megragadott jelenségeket egyformán és egyaránt területnek nevezve. Ennek többek között az az oka, hogy mind a tudományos kutatás, mint pedig a gyakorlati pedagógia terén nagyon kevésbé tisztázott, hogy mit értünk a terület fogalma alatt. Az előadásban Pierre Bourdieu és Csikszentmihályi Mihály munkái, illetve Rena Subotnik és munkatársai, valamint David Dai kutatásai nyomán bemutatjuk, milyen elméleti keretekben ragadható meg a terület fogalma, majd bemutatunk a tehetség és terület témakörében folytatott néhány kutatást, végül pedig kitérünk az előadás során taglalt kérdések gyakorlati tehetségpedagógiai vonatkozásaira is.

Daniel Patrick Balestrini

Universität Regensburg

A német CyberMentor program eredményei és hatása

A mentorálás a tanulók tehetségtámogatásának leghatékonyabb eszközei közé sorolható. Az előadás két mentorprogramot mutat be, melyek mindegyike Bloom tehetségfejlesztési modelljének egy-egy szakasza köré szerveződik. A Bloom-modell első és második szakaszára támaszkodó CyberMentor, egy Németország-szerte működő online mentorprogram a STEM (természettudományos, technológiai, műszaki és matematikai) területeken eredményes lányok számára, amely 2005 óta folyamatosan működik. A program egyrészt számos tudományos meglátáshoz vezetett a hatékony online mentorálás tulajdonságairól a STEM területein, másrészt pedig lányok ezreinek segített megtalálni és művelni érdeklődési körüket, szenvedélyüket ezekben a szektorokban. Bloom-modelljének második és harmadik szakaszán alapuló Globális Tehetségmentoráló Központ (Global Talent Mentoring Hub, GTMH) hosszú távú online mentorálást kínál majd fiatalok és fiatal felnőttek válogatott, a STEMM (természettudományos, technológiai, műszaki, matematikai, orvosi) területeken igazán kiemelkedő csoportjának. A GTMH a CyberMentor kutatási eredményeire és gyakorlatára épít majd, és mindezzel elérhetetlen tehetségfejlesztési erőforrást biztosít STEMM tehetségek egy rendkívül válogatott, nemzetközi csoportjának.

Fodor Szilvia

Debreceni Egyetem, Pszichológiai Intézet, Új Nemzedék Központ

TehetségMozaik - a tanári értékeléseken alapuló tehetségazonosítás új online mérőeszköze

A tehetségazonosítás, ezen belül is a tanárok tanulókkal kapcsolatos értékelése a tehetségtámogató programok fontos, ám nem kevés kihívást jelentő területe. Mi a funkciója, a szerepe? Mit tudhatunk meg általa és mire használható? A tanárok véleménye és értékelése mennyire megbízható és szükséges eleme az azonosításnak? Milyen módszerek, eszközök állnak a rendelkezésünkre ezen a területen? Az előadás a tehetségazonosítás kritikus pontjainak áttekintése után először ismerteti a tanári tehetségértékelő kérdőívekkel nyert hazai vizsgálatok eredményeit, majd bemutatja a tanári véleményeket és értékeléseket összegyűjtő, újonnan kialakított *TehetségMozaik* mérőeszközt és az ennek használatával nyert első eredményeket. Az eszköz online és felhasználóbarát felületen, valamint empirikusan és pszichometriailag alátámasztott módon került kialakításra, innovatív megközelítésével pedig újszerű és megbízható mérési lehetőséget teremt a tanárok diákokról alkotott tehetségképének feltérképezésére.

SZEKCIÓK

1. SZEKCIÓ: KREATIVITÁST MINDENKINEK

Szekcióvezető: Lénárd Sándor, ELTE PPK

Bemutatkozik az Igazgyöngy Alapítvány, a Toldi Tanoda, a Liget Műhely Alapítvány

Hátránykompenzálástól a tehetséggondozásig - Vizuális nevelés az Igazgyöngyben

L. Ritók Nóra, Igazgyöngy Alapítvány

Az Igazgyöngy Alapítvány és AMI a vizuális nevelést sajátosan használja a fejlesztésben. A módszert most hármass fókuszú vizuális nevelésnek hívjuk, ami a vizuális kommunikációfejlesztéshez, a hátránykompenzáláshoz és a szociális kompetenciák fejlesztéséhez egyidejűleg társít egyénre szabott pedagógiai célokat. Ezzel a szemlélettel a vizuális nevelés egy tágra értelmezett pedagógiai hatás lesz, melyben lehetőség nyílik alkotásba ágyazottan fejleszteni pl. a figyelemkoncentrációt, finommotorikát, vizuális memóriát, logikai gondolkodást, vagy éppen segíteni más tantárgyak ismeretanyagának a bevéését. Az alkotási folyamat, a sikerélmény pedig segíti az önbizalom és más személyes kompetenciák, a kooperatív munkaforma pedig a társas kompetenciák fejlődését. Fejleszthető-e a kreativitás társasjátékokkal?

A társasjáték szerepe egy hátrányos helyzetű térségben végzett pedagógiai munkában

Lencse Máté, Toldi Tanoda

Az Igazgyöngy Alapítvány Toldi Tanodája 2013 óta használ tudatosan társasjátékokat a fejlődés támogatásának részeként: projektek keretében, szociális kompetenciafejlesztés céljával és egyéni tanulás-támogatási szituációk részeként. Az elmúlt évek kirajoltak néhány alapvető, módszertani irányt, melyet társasjáték-pedagógia címszóval lehet összefoglalni. Az előadás és beszélgetés ezt az utat és ezeket az alapokat szeretné bemutatni, konkrét játékok kipróbálásával és elemzésével, és kiemelten szeretne foglalkozni az esélykiegyenlítés- és előnyadás kultúrájával, melynek kulcsszerepe lehet egy valóban működő és eredményes társasjátékos fejlesztésben.

DemoLab: Hagyj nyomot! Művészet és pedagógia a demokratikus nevelésért

Lencse-Csík Orsolya, Toldi Tanoda

A kétéves projektben 8 magyarországi középiskolában diákok, tanárok és kortárművészek egyenrangú együttműködésén alapuló kreatív önszerveződő műhelyek (DemoLab-ok) tevékenykednek, szabad teret adva az önálló kutatásnak, az értelmes vitának és a közös kreatív alkotásnak. A diákok egy közös témát, az Utópiát dolgozzák fel úgy, hogy közben megtapasztalhatják a demokratikus vitakultúra erejét és az önszerveződés felelősségét. A konferencián a projekt egyedi vonásai és eddig elért eredményeinek bemutatása mellett kitérünk a projekt egészét átható Freinet-pedagógiára, annak gyakorlati hasznosíthatóságára, különös tekintettel a tehetséggondozásra.

A Szitakötő Program

Horgas Judit, Liget Műhely Alapítvány

A közhasznú Liget Műhely Alapítvány 2008 óta működteti a Szitakötő ökológiai és irodalmi gyerekfolyóírra alapozó oktatási programot. A folyóirat számos gyakorló tanítás, bemutató óra, pedagógus szakdolgozat, központi felvételi szövegértő feladat anyagaként hasznosult. Honlapunkon már több mint 5500, a lap cikkeihez kapcsolódó segédanyag tölthető le ingyenesen. A programban részt vevő pedagógusok a tehetségazonosítástól a fejlesztésen át a folyóiratban meghirdetett kreatív pályázati lehetőségek igénybevételéig széles körben használják. Akkreditált Kiváló Tehetségpontként lehetőséget kínálunk a pedagógusok és a kiemelten tehetséges diákok egyéni mentorálására. Mivel módszertanunk a környezeti és művészeti nevelés integrálására alapoz, valamint célja a kommunikáció és a szociális érzékenység fejlesztése, a tehetségsegítő szakemberek sikerrel alkalmazzák különféle szakkörökön is.

2. SEKCIÓ: ARANY JÁNOS PROGRAMOK

Szekcióvezető: Fehérvári Anikó, ELTE PPK

Bemutakozik a Kiskunfélegyházi Arany János Szakközépiskolai Kollégiumi Program, a Hódmezővásárhelyi Arany János Kollégiumi Program, a Babus Jolán Középiskolai Kollégium, Vásárosnamény, az Arany János Tehetséggondozó Program Intézményeinek Egyesülete

Eredményesség az Arany János Programokban

Fehérvári Anikó, ELTE, PPK

Az előadás a 2000 óta működő Arany János Program támogató program jelenlegi és volt diákjainak vizsgálatát mutatja be. A kutatás 2017-2018-ban zajlott, mely egyaránt alkalmazott kvalitatív (interjúk, fókuszcsoportos beszélgetések) és kvantitatív eszközöket (kérdőíves vizsgálat), célcsoportjai a programban tanulók és a programok vezetői voltak. A kutatás célja a hátrányos helyzetű, valamint a roma/cigány közösségekből érkező fiatalok családi hátterének, személyes sorsának (interszekcionalitás) alakulása, továbbá a tanulói sikeresség (reziliencia megléte) és a támogató programok (inkluzív környezet) összefüggéseinek feltárása volt. Az előadás a programban tanulók és végzettek vizsgálati adatait mutatja be. Az eredmények azt mutatják, hogy minél inkább hátrányos helyzetű csoportról van szó, annál inkább hozzájárul a program a hátránykompenzációhoz, az egyenlőtlenségek csökkentéséhez és a társadalmi mobilitás esélyének növeléséhez.

A siker záloga

Budainé Gulyás Gabriella, Kiskunhalasi Szakképzési Centrum Kiskunfélegyházi Kossuth Lajos Szakképző Iskolája és Kollégiuma

Mi a titka annak, hogy trendszerűen képesek vagyunk a lemorzsolódást 10% alatt, a szakközépiskolát végzettséggel elhagyók számát 90% fölött tartani? Nos, ha röviden kell válaszolnunk, akkor azt feleljük: a személyre szabott nevelés, oktatás. A Kiskunhalasi Szakképzési Centrum Kiskunfélegyházi Kossuth Lajos Szakképző Iskolája és Kollégiuma az Arany János Kollégiumi – Szakközépiskolai Program keretében kiépített mérési - értékelési rendszert működtet, mérési eredményeit felhasználja az egyéni fejlesztési tervek kimunkálásában a tanulók sikeres tanulmányi előmenetele érdekében. A mérések elsődleges

célja, hogy a programba belépő tanulókról komplex képet adó mérőeszközökkel feltárjuk a diákok a tudásszerző, személyes, és társas kompetenciáinak részképességeit, neveltségi szintjét vizsgálva és erre építve konkrét célirányos, egyénre szabott fejlesztési tervet kialakítva bővítjük tudásukat, fejlesztjük kompetenciáikat. Fontos a bemeneti adatok (kapcsolódó év eleji felmérések) és a program végén mért adatok összevetéséből a hozzáadott érték számítása. Ahhoz, hogy a tanuló megismeréséhez minél több információ álljon rendelkezésre, az iskolától érkező tanulmányi eredmények, a bemeneti mérések és az országos kompetenciamérés adatai mellett a tanulási stílus és tanulási motiváció kérdőív megírására és kiértékelésére is építünk. A legfontosabbnak azt tartjuk, hogy az iskola és a kollégium együttműködve - a tanulóval kapott információkat a diák érdekében megosztva - törekedjünk a tanuló minél mélyebb megismerésére, hogy személyre szabott intervenciókkal fejleszthessük őket mindkét helyszínen. A mérések tudatos felhasználása eredményesen segít a hátrányos helyzet kompenzálásában, amely az iskolai átlagnál jelentősen alacsonyabb lemorzsolódást, jobb tanulmányi eredményeket és a kollégium évről évre növekvő jelentkezői létszámával a kollégiumot használók (szülők és diákok) elégedettségét mutatja.

A Hódmezővásárhelyi Arany János Kollégiumi Program működése az egyéni fejlesztés szemszögéből

Kovács József, Cseresnyés Kollégium, Hódmezővásárhely

Az előadás bemutatja az Arany János Programokba bekerülő tanulók jellemzőit, kitér a családi háttér sajátosságaira, emellett bemutatja a matematikai gondolkodási műveletek mérési eredményeit is. Az előadás fókuszában az egyéni fejlesztések komplex rendszerének bemutatása áll, részletesen ismerteti a fejlesztési és a tehetséggondozási területeket, valamint azt is, hogy mindezt milyen szakemberek végzik, hogyan épülnek egymásra a fejlesztések és ezek milyen eredményekre vezetnek. A bemutató arra is kitér, hogy az egyéni fejlesztések mellett a közösségfejlesztés, illetve a családdal, szülőkkel való együttműködés, kapcsolattartás hogyan valósul meg a hódmezővásárhelyi Cseresnyés Kollégiumban.

A tanulók lemorzsolódásának csökkentése, illetve megelőzése érdekében végzett tevékenységek a kollégiumban

Kulcsár Judit és Halászné Nagy Katalin, Babus Jolán Kollégium, Vásárosnamény

Intézményünkben évről évre növekszik a hátrányos, halmozottan hátrányos, valamint a roma tanulók száma. Kollégiumunkban 2007 szeptember eleje óta működik a Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi - Szakközépiskolai Programja. Fontos célkitűzés, hogy egyrészt a jelenleginél nagyobb arányban tanulhassanak eredményesen a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók - a legszegényebb, gyermekvédelmi ellátásban részesülő fiatalok, a legképzetlenebb szülők gyermekei közül - a szakiskolában, másrészt egy olyan pedagógiai környezet biztosítása, ami lehetővé teszi a szociális és kulturális hátrányok kompenzálását és ezen keresztül a lemorzsolódás elkerülését. Arra törekszünk, hogy a felvett tanulókat államilag elismert, piacképes szakképesítéshez segítsük. A korai iskolaelhagyás leggyakoribb okai között szerepel a családalapítás, tinédzser terhesség, valamint az az iskolai kudarcok, motiváltság hiánya. Jó gyakorlatunk ötleteket, módszereket, tevékenységeket mutat be a probléma megelőzésére, kezelésére.

A kreatív klíma fejlesztésének gyakorlata az Arany János Tehetséggondozó Program pedagógiai rendszerében

Bíró Gábor, Arany János Tehetséggondozó Program Intézményeinek Egyesülete

A 2000-ben induló országos Arany János Tehetséggondozó Program az átlagosnál jobb tanulási környezet kialakításával teremt esélyt a hátrányos helyzetű tanulók számára. A program elméleti alapját a Mönks-Renzulli hatfaktoros komplex tehetségmodell jelenti. A célkitűzések, tevékenységek, oktatási tartalmak, innovációs törekvések, a finanszírozás gyakorlata stb. a modell mentén szerveződnek koherens rendszerré, közelítve ezzel az optimális szükségletek biztosítását, a tanulók számára. A technológiai robbanás által determinált mai elvárások a program számára is kihívást, tartalmi-módszertani megújulást követelnek meg. A közel két évtized alatt felhalmozott tudás és tapasztalat következtében azonban mindez nem jelent nehézséget a programban részt vevő iskolák számára. A program vezetői és pedagógiai paradigmaváltás területén indukált elmozdulások az iskolai (osztálytermi) kreatív klíma fejlesztésének koncepciójában és gyakorlatában hozhatnak a hazai köznevelés egésze számára értékes, más iskolák számára is adaptálható megoldást.

3. SZEKCIÓ: EGYTERÜLETI ÉS TÖBBTERÜLETI TEHETSÉGEK - KÉT KÜLÖN PEDAGÓGIA?

Szekcióvezető: Győri János, ELTE PPK

Bemutkozik a Balassi Bálint Gimnázium, az ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium, a Budapest XXI. kerületi Széchenyi István Általános és Kéttannyelvű Iskola

Egyterületi és többterületi tehetségek - Két külön pedagógia?

Győri János, ELTE PPK

Ha a kognitív működésrendszer felől tekintjük, akkor minden emberi tevékenység a képességek széles spektrumát és ezek speciális együttműködését igényli – nincs olyan terület, amelynek működtetéséhez csupán egyetlen képesség magasan fejlett mivolta elegendő lenne. Ha viszont a társadalmak kulturális területeinek felépítettsége felől tekintjük, akkor azt mondhatjuk, hogy vannak olyan személyek, vannak olyan tanulók, akik csupán egyetlen (kulturálisan értett) képességterületen tehetségesek, például gátfutásban vagy teológiában vagy szobrászatban, míg mások több kulturális területen is egyszerre, például zenében, elméleti fizikában és vezetői készségekben egyszerre. Az utóbbiakat nevezzük többterületi tehetségeknek. A tehetségekkel foglalkozó szakirodalom általában nem tulajdonít jelentőséget ennek a különbségnek, többnyire csak a „tehetségről”, „tehetségességről”, „tehetséggondozásról”, a „tehetség kibontakoztatásáról” és hasonlókról szólnak a tanulmányok. A pedagógiai fejlesztés szempontból azonban kritikusan fontos megérteni, hogy mit is jelent a „terület”, milyen hasonlóságok és különbségek vannak a kétféle - egy területen és több területen tehetséges - tanulók fejlődése és fejlesztése terén, milyen előnyökkel és hátrányokkal, milyen fejlődési lehetőségekkel és kockázatokkal jár az egyik, illetve a másik típusú tehetség kibontakozásának és pedagógiai kibontakoztatásának folyamata.

Komplex tehetséggondozó program a Budapest XVII. Kerületi Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnáziumban

Farkas György, Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnázium

A Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnázium Budapest XVII. kerületében, Rákosmentén található. Az 1953-ban alapított intézmény 1993 óta működik nyolc évfolyamos gimnáziumi rendszerben. A szerkezetváltással együtt indult el a komplex tehetséggondozó program. A tehetségazonosítása az alsó tagozat negyedik osztályába járó tanulóknak megrendezett tehetségkutató versenyen történik. A nyolc évig tartó oktatási folyamatot a tanulók életkori sajátosságai és a kitűzött pedagógiai célok alapján három – egymástól nem élesen elválasztott – szakaszra tagoljuk: előkészítő, alapozó szakasz (képessegek fejlesztése, tanulási stratégiák), tantárgyspecifikus szakasz (tantárgyi differenciálás – tantárgyi tehetségfejlesztő csoportok), specializációs szakasz (fakultációk). A mentori rendszer átfogja a teljes oktatási utat. Az újszerű tehetséggondozó forma beindítását az a felismerés vezette, hogy az igazán hatékony fejlesztő munka kiscsoportos formában valósulhat meg. A program beválását a tanulók mentális és kognitív fejlődésével vizsgáljuk. Ez az állapotfelmérésen túl a különböző hátránykompenzáló tevékenységek tervezését és lebonyolítását is magában foglalja, illetve értékes támogatást ad a tanulóknak a helyes pályaorientáció kialakításához.

Komplex tehetséggondozó foglalkozások a természettudományok területén

Szabó Bence és Baranyai József, ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

A 21. században a tehetséggondozással szemben támasztott igények változása megköveteli a problémamegoldó gondolkodás, az egymástól való tanulás és a csapatban való munka képességének fejlesztését a természettudományokban is. Ezeknek az igényeknek kereteket ad több már létező módszer, mint a Flipped classroom, a Mazur-féle „egymást tanítása”, a problémaalapú (PBL) és a kutatásalapú (IBL) tanítás. A természettudományok területén kidolgoztunk több olyan foglalkozás metodikáját, amik ezeket a módszereket ötvözik. A diákokat elsőként egy integrált szemléletű elméleti alapozó tananyagban vezetjük végig, ami több ponton is strukturált problémák megoldásához kapcsolható. Ezután a tanulók lehetőséget kapnak az elméleti anyaghoz kapcsolódó strukturálatlan probléma csapatban történő megoldására. A foglalkozások módszertani fogásainak alkalmazása elősegíti a komplex tehetséggondozó programunkhoz illeszkedő szociális, interperszonális kompetenciák fejlesztésének megvalósulását is. Az előadás során az intézményünkben megvalósított tehetséggondozó foglalkozások struktúrája, módszertana és tematikája kerül bemutatásra.

Széleskörű tehetséggondozás a Széchenyiben

Schubert Zita, Budapest XXI. Kerületi Széchenyi István Általános és Kéttannyelvű Iskola

Iskolánk 2014 tavaszán kapcsolódott a Tehetségpont hálózathoz, regisztrált Tehetségpontként. 2016 szeptemberében vettük át az Akkreditált Kiváló Tehetségpont címet. Hagyományainkat ápolva és új területekre lépve folyamatosan foglalkozunk tehetségazonosítással, tehetségfejlesztéssel és tehetség-tanácsadással. A logikai-matematikai gondolkodást fejlesztjük befogadó jelleggel működő szakkörökön, játékos délutánokon, családi játszótérházakban, éjszakai szakkörökön. A nálunk folyó fejlesztés legfontosabb eszköze a játék. Az ehhez szükséges fejlesztő játékok elkészítésében, az alapanyagok beszerzésében az iskolai alapítvány, a szülők és a kollégák közreműködnek. A sport területén különböző sportágakban – kézilabda, futball, atlétika, torna – fejlesztjük kiváló eredményekkel tehetséges tanulóinkat. Több sportegyesülettel szoros kapcsolatot tartunk fenn. Komoly tehetségfejlesztés folyik a német kéttannyelvű képzésünkben, melyet verseny- és nyelvvizsga eredményeink is alátámasztanak. Tehetségpontos játékaink nagy része az idegen nyelv tanításában is használható. Kiemelkedő énekkarunk, a Csepel Hangja, teljesítménye is. Az itt éneklő tanítványaink száma már elérte a 90 főt, néhányan az előző években végzett tanulóink közül is visszajárnak. Az elmúlt négy évben számtalan fellépésen, musicalelőadáson bizonyították tehetségüket. Az irodalom területén iskolánkban a tehetségnevelés új formában is megvalósul az ideai tanévtől. A képzőművészet területén igen komoly sikereket mondhatunk a magunkénak évek óta. Intézményünk tehetségazonosító és tehetségnevelő gyakorlatát az jellemzi, hogy széles spektrumú lehetőségeket igyekszünk kínálni tanítványaink számára, amelyekből mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbbet. Ezért a konferencián bővebben a logikai-matematikai területet kívánnánk bemutatni, hiszen arra biztosan nem lesz lehetőség, hogy az összes területet bemutassuk.

4. SZEKCIÓ: A TEHETSÉGGONDOZÁS LEHETŐSÉGEI A KÖZOKTATÁS KÜLÖNBÖZŐ SZÍNTEREIN

Szekcióvezető: Zsolnai Anikó, ELTE PPK

Bemutakozik a Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda Csupa-Csoda Tagóvoda, a Százhalombattai 1. Számú Általános Iskola, az Andor Ilona Ének-Zenei Általános és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola, a Piarista Szakközépiskola, Szakgimnázium és Kollégium, a Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pécsi Tagintézménye

Tehetségtámogatás az óvodában

Dani Katalin, Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat Egyesített Óvoda Csupa-Csoda Tagóvoda

Az előadás az óvodánkban működő három tehetségműhely munkáját mutatja be, melyek a mozgásra (Fürge lábak), az alkotásra (Ügyes kezek) és a matematikai tehetség fejlesztésére (Számország) fókuszálnak. A műhelyekbe elsősorban nagycsoportos, 6-7 éves gyerekek járnak. A műhelyekbe bekerülés első lépése a gyerekek képességeinek a felmérése, amely során információkat gyűjtünk a gyerekek önkiszolgáló tevékenységéről, játékaról, mozgásáról, kommunikációs képességeiről, értelmi, érzelmi és szociális képességeiről. A fejlesztés során a mozgásukban ügyes gyerekek különböző eszközök (pl. Mozgás kotta, Bosu labda, pad, labda) segítségével végeznek gyakorlatokat. A kis alkotó művészek számukra ismeretlen technikákkal, anyagokkal ismerkednek meg, melyeket szabadon használhatnak egy adott témában. A matematika professzorai „okoskockáznak”, de méréseket és kombinatorikai feladatokat is végeznek. Fejlődésük iránya egyéni fejlesztési tervekben kerül megfogalmazásra. A műhelyekben folyó tevékenységek hatására fejlődik a gyerekek kreativitása, önbizalma és a területhez kapcsolódó kiemelkedő képessége (pl. problémamegoldó gondolkodás, funkcionális mozgások, finommotorika). A fejlesztések során tágul a gyerekek látóköre is.

Nem a gyereket kell az iskolához szabni, hanem az iskolát a gyerekekhez

Lovasn  Tóth Anikó, Százhalombattai 1. Számú  ltal nos Iskola

Tehetséggondozó programunk létrehozásakor a külső környezet kihívásaira kívántunk reagálni, olyan körülményeket megteremtve, amelyek segítségével m g vonzóbbá tehetjük az érdeklődő, jól motivált gyerekeknek és szüleiknek intézményünket. F  célunk a sajátos arculat, a kínálat bővítése, a tehetségfejlesztés formáinak és módszereinek színesítése, differenciáltabb tanítási program növelése. Programunk f  célja a tehetséges gyerekek k pessegeinek, tehetségének feltárása és intenzív fejlesztése. A tehetséggondozást műhelyekben val s t juk meg logikai-matematikai, nyelvi és testi-kinesztetikus területeken. Fejlesztani kívánt készségek a gondolkodás, a problémamegoldás, a kommunikáció, a kreativitás, a probl ma r zekenys g. Előadásomban a "Furfangos F rg k Társasága" komplex m hely nket fogom bemutatni, ahol több, egymást kiegészítő területen is fejlődhetnek a gyerekek."

Mókus  sszhangzat

Kohan  va, Andor Ilona  nek-Zenei  ltal nos és Alapfokú Művészeti Baptista Iskola

Intézményünk 2017. február 1.  ta Akkreditált Kiváló Tehetségpont. Prezent ci mban az iskolánkban zajló tehetséggondozási programok kerülnek bemutatásra. (1) A zeneovi olyan komplex program, amely a zenei képessegek fejlesztésén t l kihat mind a mozg skoordin ci ra, mind az érzelmi, értelmi képessegek kiművelésére. (2) K rus - az általános iskola tanulói a más iskolákban megszokottnál magasabb óraszámban a kodályi zenei örökség szellemében tanulják az ének-zene tárgyat. Az iskolában több kórus is működik. (3) ÖKO Mókus mozgalom - önkéntes, a környezettudatos magatartás követésére szervezett di kprogram. (4) Mókus tusa kilom tergy jt  verseny - az egész intézményt érintő szabadidő szervezési gyakorlat.  t leli az egész tanévet és az összes évfolyamot. Célja, hogy az intézménybe járó gyerekek, családtagjaik és a kollégák részére sportjelleg  szabadidős tevékenységeket szervezzen, közösségi élményt biztosítson, és egészséges életmódra neveljen. (5) Koncertek - Zenei tagozatunk koncertjei: az őszi, a tavaszi, a kamarazenei és a tanszaki bemutatkozások,  v végi iskolai koncert, k l nbz  k r leti rendezvényeken.

A Falánk Óriás - társasjáték-fejlesztés szakközépiskolásokkal

Turmezei Mónika, Piarista Szakközépiskola, Szakgimnázium és Kollégium

Az előadás egy, a Nemzeti Tehetségprogram keretében megvalósult projektet mutat be. Iskolánk – a Piarista Szakközépiskola, Szakgimnázium és Kollégium – főként építőipari szakmákat oktató intézmény. Mint szakközépiskola, a társadalomban meglehetősen alulértékelt intézménynek számít, a hozzánk járó tanulók között nagyon sok az alulteljesítő és/vagy „problémás” diák. Nagy kihívás számunkra, hogy hogyan tudjuk őket megszólítani, kivarázsolni belőlük a bennük rejlő értékeket, mit tudunk kezdeni az őket lehúzó terhekkel. Ennek megoldására tettünk kísérletet a *Társas Tehetség társasjáték* projekt kidolgozásával. A projektben alulteljesítő, de általunk különféle területeken tehetségesnek tartott szakmunkástanulókkal és Hegedűs Csaba társasjáték-fejlesztő szakemberrel kifejlesztettük és kiviteleztük a Falánk Óriás című kooperatív társasjátékot. Az előadásban a fejlesztés folyamatáról, annak nehézségeiről és szépségeiről, az eredményekről, valamint a disszeminációról lesz szó.

Egy Pedagógiai Szakszolgálat tehetségazonosító gyakorlata

Berta Zita, Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pécsi Tagintézménye

A Szakszolgálatunk olyan tehetségazonosító protokollt alakított ki, amely nem csak az ott dolgozók munkáját segíti, hanem az iskolákban tanító pedagógusok tehetséggondozó tevékenységét is. Három tehetségazonosító protokoll került kidolgozásra, három korosztályra. Óvodás korúak részére, kisiskolásoknak és 10 év felettiak számára. Az előadás első része a három protokoll közötti közös pontokat és különbözőségeket fogja bemutatni. Ezt követően a pedagóguskonzultációs rendszerünkről lesz részletesen szó, arról, hogy miért tartjuk fontosnak ezt, illetve, hogy milyen következményei vannak, vagy lehetnek egy megfelelően felépített pedagóguskonzultációnak a tehetséggondozásban. Ez a bevált jó gyakorlat másoknak is segíthet hatékony munkakapcsolatot kialakítani a tehetséget gondozó pedagógusokkal a kiemelkedő képességű gyerekek fejlődése érdekében.

5. SEKCIÓ: INTELLIGENCIA, TEHETSÉG ÉS KREATIVITÁS. HOGYAN MÉRJÜK?

Szekcióvezető: Kovács Kristóf, ELTE PPK

Intelligencia és/vagy IQ: újabb fejlemények a kognitív képességek pszichológiájában és jelentőségük a tehetségazonosítás szempontjából

Kovács Kristóf, ELTE Pszichológiai Intézet

Egy évszázaddal ezelőtt a tehetséget a magas intelligenciával, vagyis a magas IQ-val azonosították. Ez a szemlélet már régóta megkérdőjeleződött, azonban a ma "kognitív tehetségnek" nevezett kiválóságnak, más tényezők mellett, továbbra is az intelligencia az egyik indikátora. A helyzetet bonyolítja, hogy az intelligencia természete, sőt meghatározása is vitatott. Beszélhetünk-e általános intelligenciáról, amely minden fajta kognitív tevékenységben megjelenik? Vagy csak független, speciális képességek léteznek? Az általános intelligencia elméletének alapja, hogy a különböző képességtesztek eredménye rendszerint együtt jár, például akinek nagyobb a szókincese, az jobb a térí-vizuális feladatokban is. Az utóbbi időben azonban két olyan elmélet is megjelent, amely képes megmagyarázni a teszteredmények együttjárását egy általános kognitív képesség feltételezése nélkül. Kiderült továbbá, hogy a teszteredmények közti együttjárás éppen alacsony képességszinten magasabb, miközben a kiemelkedő képesség általában specifikus. Mindennek számos gyakorlati következménye van az intelligencia mérése és az IQ fogalma szempontjából.

Keresünk egy embert - a Tesztek és a Tehetség

Klein Balázs, Debreceni Egyetem

Mások megismerése elemi igényünk és pedagógusként, tehetséggondozó szakemberként szakmai feladatunk is. Akárcsak a kishercegnek a szomszédos labdac árú, szakemberek és sarlatánok számtalan eszközt ajánlanak nekünk is az ehhez szükséges hosszú és fáradalmas folyamat lerövidítésére. Milyen eszközöket érdemes használnunk a tehetség felismerésére és milyeneket nem? Mit nyerünk és mit veszünk a tesztek használatával? Van-e átjárás az iskolai és a munkahelyi tehetségvizsgálatok között? Az IRT mérési paradigma elterjedése lehetővé tette a felügyelet nélküli online adaptív eszközökkel (Van der Linden & Glas, 2002) történő nagy létszámú, formális képességvizsgálatokat az oktatás terén is. Jelen munkánkban beszámolunk egy Scrambled Adaptive Matrices (SAM) nevű, általunk kidolgozott, új, fluid intelligenciát (Cattell, 1987) mérő tesztről (Klein, Raven & Fodor, 2018). Szamba vesszük a teszttel kapcsolatos újításokat és az eddig végzett nagy létszámú (20 000 főt meghaladó) vizsgálatok tapasztalatait, végül áttekintjük, hogy ez és az ilyen típusú tesztek milyen válaszokat adhatnak korábban feltett kérdéseinkre.

A divergens gondolkodás számítógép alapú mérése: kihívások és lehetőségek

Pásztor Attila, MTA-SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport

A divergens gondolkodást a kreatív teljesítmények mögött meghúzódó tényezők egyik meghatározó kognitív faktoraként tartják számon, a kreatív potenciál indikátorként is említik. Számos mérőeszköz áll rendelkezésre a képesség becslésére, melyek általában azt várják el a résztvevőktől, hogy minél nagyobb számú és eredetibb választ adjanak egy adott problémára. Az ilyen nyílt végű feladatok kiértékelése azonban idő- és erőforrás-igényes. A technológiában rejlő lehetőségeket kihasználva a Szegedi Pedagógiai Műhelyben egy olyan számítógép alapú mérőeszköz kidolgozása valósult meg, amely megkönnyítheti a feladatok kiközvetítését, valamint jelentősen csökkentheti a kiértékelés idő- és erőforrás-igényét. Az online tesztet több kutatási programban is alkalmaztuk, gyakran több ezer fős mintákkal. A mérőeszköz fejlesztése jelenleg is zajlik, az előadás során az eddigi vizsgálatok eredményei, a teszt alkalmazásának lehetőségei és kihívásai kerülnek bemutatásra.

A Barkóczi-Klein kreativitást mérő teszt újabb változatának (TTCT-84) hazai adaptációja

Fáy Nóra, Debreceni Egyetem

A Torrance kreativitást mérő teszt (TTCT) magyar változatának (Barkóczi-Klein féle 4 elemű kreativitásteszt) megújításához végeztem 2015-ben egy előtanulmányt 3838 fős országos, nem reprezentatív mintán. Ennek során vizsgáltam a kreativitás alakulása szempontjából az oktatási típusok és települések szerinti különbségeket, továbbá a vallásos életvitel és a tanárok hatását a diákok kreativitására. 2019-ben egy 1500 fős reprezentatív mintán a TTCT-84-es kiértékelési protokoll szerinti változókon vizsgáltam tovább. Ennek során megvizsgáltam a vallásosság és a transzcendens világszemlélet kreativitásra gyakorolt hatását is. Előadásomban bemutatom a teszt 1984-es változatát és az abból származtatható kreativitásmutatókat, valamint a teszt magyar változata kialakításának és sztenderdizálásának lépéseit, továbbá összehasonlítom a teszt 1984-es változatát a korábbi, az 1960-as években magyarra adaptált változattal.

A képességeken túl... - környezeti és motivációs tényezők a teljesítményhelyzetben

Fodor Szilvia, Debreceni Egyetem, Pszichológiai Intézet, Új Nemzedék Központ

A képességmérések eredményei gyakran járnak egyéni vagy iskolai szinten meghatározó következményekkel, például a tehetségazonosítás, speciális fejlesztő szolgáltatásokhoz való hozzáférés vagy az iskolák közötti rangsorolás területén. Emiatt különösen fontos, hogy jól definiáljuk a mérni kívánt területet, és hogy megbízható, valid eszközöket használjunk a mérések során. A mérőeszközök kifogástalanságára való törekvés azonban néha háttérbe szorítja a mérés főszereplőjét: a vizsgálati személyt. Vajon a feladatokat megoldó tanulónak van kedve a vizsgálathoz? Fontosnak érzi, hogy jól teljesítsen? Vajon a tanárok, az iskolák elvárásai befolyásolják a tesztkitöltéshez való hozzáállását? Az előadás választ keres ezekre a kérdésekre, melynek során röviden áttekint néhány ezzel kapcsolatos eddigi elméleti felvetést, majd saját kutatási eredmények ismertetésén keresztül rámutat a tesztmotiváció, az időfelhasználás és az impulzivitás teljesítményhelyzetben megjelenő fontosságára.

6. SEKCIÓ: ÉLET A PPT-ÉN TÚL: A KREATIVITÁS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEI DIGITÁLIS ESZKÖZÖKKEL TÁMOGATOTT TANULÁSI KÖRNYEZETBEN

Szekcióvezető: Bereczki Enikő Orsolya, ELTE PPK

Mit üzen a kreativitás és IKT kutatása az osztályterem számára és mikor hallgat?

Bereczki Enikő Orsolya, ELTE PPK

Ha a kreativitásra gondolunk, gyakran valamilyen művészeti alkotás vagy tevékenység jut eszünkbe. A kreativitás azonban valami új, eredeti és kontextusnak megfelelő gondolat, tárgy, megoldás létrehozását jelenti bármely tudományágban és életünk legkülönbözőbb területein. Kreativitásunk által hatékonyabb problémamegoldókká és boldogabb emberekké válhatunk a mindennapjainkban és munkahelyünkön is. Nem véletlen, hogy a kreativitás fejlesztése fontos célként jelenik meg számos ország tantervében, Magyarországon pedig része mind a hatályos alaptantervnek, mind az új tervezetnek. A kreativitáson kívül a digitális képességek megléte is elengedhetetlen a XXI. században való boldoguláshoz, ugyanakkor a kreativitás fejlesztésében a pedagógiai és oktatáspolitikai diskurzus kiemelt szerepet tulajdonít a technológiával támogatott tanulási környezetnek. Tényleg kiemelt szerepe van a technológiának a kreativitás tanórai támogatásában? Előadásomban erre keresem a választ a kreativitás kutatásának eredményeit, valamint számos gyakorlati példát alapul véve. Az előadás résztvevői megtudhatják, hogyan tervezhetnek kutatás-alapú, kreativitásfejlesztő tevékenységeket és ők maguk is hozzájárulhatnak az osztályterem számára releváns kutatási témák megfogalmazásához a témában.

IKT magyarosan

Gergelyi Katalin, Nagy László Általános Iskola és Gimnázium, Budapest

Kaszás Erzsébet, a BGSZC Budai Középiskolája

Mivel fejleszthetjük a diákok kreativitását digitális környezetben? Egy olyan osztályteremben, ahol van működő internet, néhány tanulói laptop, de legalább jól működő wifi, hogy a diákok a saját eszközeikkel rá tudjanak csatlakozni, a kreativitásnak gyakorlatilag semmi sem szabhat határt. Tanári gyakorlatunkban évek óta használunk digitális eszközöket. Mivel magyar szakosak vagyunk, előadásunkban néhány olyan ötletet szeretnénk bemutatni, melyeket elsősorban humán szakos kollégák használhatnak fel. Bemutatunk könnyen használható felületet kreatív íráshoz egyéni, páros vagy csoportmunkában; idővonalat, magazint,

hírlevelet, kiterünk a digitális történetmesélésre, a videókészítés komplex és igen kreatív folyamatára. A bemutatott feladatok közt lesznek rövidebb lélegzetűek, egy vagy két órát átfogó vagy otthoni munkák, de felidézünk igen sokféle készséget fejlesztő, többhetes projekteket is.

Kreativitás fejlesztése IKT-eszközökkel a természettudományos tárgyakban: Jó gyakorlatok, tippek, trükkök

Klacsákné Tóth Ágota, Nagy László Általános Iskola és Gimnázium, Budapest

Matematika-fizika-informatika szakos tanárként tapasztalom, hogy a diákok gondolkodásának fejlesztése elválaszthatatlan a kreativitásuk fejlesztésétől. A természettudományos érdeklődés kibontakoztatásában, a problémamegoldó gondolkodásban nagy szerepe van a kreativitásnak. Hogyan lehet ezt fejleszteni, hogyan lehet a kreatív problémamegoldást ösztönözni? Hosszú évek óta foglalkozom a projektalapú tanulás módszertanával, nagy tapasztalatom gyűlt fel e téren. Egy projekt nélkülözhetetlen eleme a produktum, ami már önmagában az alkotás élményére helyezi a hangsúlyt. Minden projekt fantasztikus személyiségfejlesztő hatással is bír, hiszen a tárgyi tudás mellett a kreativitás a szociális, kommunikációs, sőt akár esztétikai kompetenciák szolgálatába is áll. Előadásomban egy olyan projektet is szeretnék bemutatni, ahol a gyerekek egyénileg is, csoportban is dolgoztak, kreativitásuk egymásra hatott, ötleteik a közös munkában megsokszorozódtak, így állt össze "A mi autónk".

Korszerű alkalmazások a digitális történetmesélés szolgálatában

Lanszki Anita, Magyar Táncművészeti Egyetem

A digitális történetmesélés (továbbiakban: DST, digital storytelling) egyre több tanórán megjelent az utóbbi években, mivel olyan komplex tanítási-tanulási stratégia, mely bármilyen életkorú tanulócsoportban, bármilyen tantárgyi kontextusban sikerrel alkalmazható. A DST egyesíti a digitális multimédia-használatot a tartalomszervezés narratív formáival. A személyközi interakciókból és egyéni kreatív tevékenységekből álló folyamatmodell alkalmazásának eredményeképpen egy állóképekből és saját hangon felmondott szövegből álló, 2-5 perces videó születik. A DST szerves része, hogy a tanulók digitális eszközöket használnak történetük szövegének megírása, a kép- és videószerkesztés során. A '90-es évek elején született, eredeti módszertani leírás hagyományos szövegszerkesztő, képszkennelő és videószerkesztő alkalmazások és asztali számítógépek használatára épült. Az előadásban bemutatásra kerülnek azok a korszerű alkalmazások, melyek lehetővé teszik a tanulók online kollaboratív alkotótevékenységeit, valamint áttekintjük a kifejezetten DST-hez készített, mobil eszközökre fejlesztett applikációk sajátosságait is.

7. SZEKCIÓ: KREATÍV PARTNERSÉG

Szekcióvezető: Németh Szilvia, T-Tudok

Bemutatkozik Németh Szilvia, a Kreatív Partnerség Magyarország program vezetője (T-Tudok Tudásmenedzsment és Oktatókutató Központ Zrt.), János Amália, tanár, a Kreatív Partnerség Magyarország program tanár-koordinátora, Juhászné Devecseri Valéria, igazgató, Bártfa Utcai Általános Iskola, Pécs, valamint a programban részt vevő művészek.

Miként fejleszhető a tanulók kreativitása osztálytermi környezetben? Kreatív tanulási környezet létrehozása művészek bevonásával

A Kreatív Partnerség Magyarország program pedagógiai és mérés-értékelési módszertanának bemutatása.

A tanulók körében tapasztalható alacsony tanulási motiváció és az ebből adódó alacsony teljesítményszint Európa szerte probléma, különösen a többségében szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat nevelő-oktató intézményekben. A motivátlanság és alulteljesítés következtében az iskolákból, sokszor idejekorán kikerülő fiatalok nem rendelkeznek a munkavállaláshoz megfelelő kompetenciákkal sem. Ezen készségek kialakulásának egyik kulcsa a kreativitás megléte, egy olyan képességé, amely alkalmassá tesz bennünket arra, hogy megkérdőjelezzük a körülöttünk lévő dolgokat, hogy újszerűen közelítsünk a problémákhoz, és hogy innovatív módon oldjuk meg a feladatainkat. A kreatív tanulás emellett hozzájárul ahhoz, hogy a gyerekek elképzelhessék, milyen világban szeretnének élni, hogy milyen társas kapcsolati mechanizmusokat támogatnak, és motivációt is ad ahhoz, hogy ennek elérése érdekében megfelelő lépéseket tehessenek.

A Kreatív Partnerség Magyarország program a fentiekben vázolt komplex problémák kezelésére egy olyan megoldás kidolgozását és megvalósítását célozta meg, amely az iskolák legkülönbözőbb nevelési, tanítási problémáinak megoldása érdekében a művészet és más kreativitást igénylő területek módszereit vitte be a tantermekbe. Mindezt azért, hogy jobb képességű, céltudatosabb, toleráns és empatikus diákok kerülhessenek ki az iskolákból, és hogy a pedagógusok újszerű tanulószervezési módokat és kreatív probléma-megoldási technikákat sajátíthassanak el. A kidolgozott módszertan középpontjában a kreatív szakemberek és iskolák közötti hosszú távú kapcsolat áll, ugyanis a program művészeket von be a tanórai munkába, s teszi a művészt a pedagógus tervező, megvalósító és kritikai visszajelzést nyújtó állandó partnerévé.

A program célja a legeredményesebb művészeti tanulási folyamatok beépítése az iskolák pedagógiai gondolkodásába, átalakítva azt olyanná, amely teret biztosít a tanulók kreatív gondolkodás-fejlesztésének, direkt hatást gyakorolva a tanulók tanulási motivációjára, magatartására és iskolai teljesítményére is. A tanulók iskolai eredményességének növelése a

programnak nem „mellékterméke”, hanem központi fejlesztési terepe. A Kreatív Partnerség program arra készíti fel a művészeket, hogy úgy dolgozzanak a tanárokkal és a tanulókkal, hogy fenntartható változást érjenek el a tanárok addigi tanítási gyakorlatában. A művészek olyan hatékony pedagógiai technikákat alkalmaznak, amelyeket a tanárok is könnyen átvehetnek, és azonnal beépíthetnek a hétköznapi munkájukba. Korábbi kutatási eredmények¹ által bizonyítottan, épp ez a pedagógiai gyakorlat áll a mért pozitív tanulói motiváció-, és teljesítmény-, valamint viselkedésváltozás mögött. A jelen szekció kísérletet tesz a Kreatív Partnerség Magyarország program pedagógiai koncepciójának vázolására, valamint a program oktatási bázisintézményének vezetője és tanár koordinátora pedig bepillantást nyújt annak gyakorlati megvalósításába.

¹ P. Collard- S. Németh – A. Kaderják – D. Vince: Creating Creative Learning Environments by Creative Partnerships Programme– Evaluation of the Creative Partnerships Pilot Mathematics Programme in Pécs. In Creative Education, Vol.7 No.5, April 2016. pp. 741-767.

8. SZEKCIÓ: A KREATÍV SZABAD JÁTÉK HATALMA

- WORKSHOP -

Suhajda Virág, Rogers Személyközpontú Oktatásért Alapítvány

A gyermekek veleszületett igénye és fejlődésének fontos területe a szabad játék, a szabad interakciós tér, amely attól szabad, hogy maga a gyermek kontrollálja azt. A játék terében – amely winnicotti értelemben egy átmeneti tér a gyermek belső világa és a külső, valóságos világ között – a gyermek kipróbálhat különböző viselkedési, megoldási mintákat, sőt ezekben akár el is bukhat, ám újra is próbálhatja, javíthatja, fejlesztheti őket tovább. A játék maga a kreativitás területe, kialakulása olyan pillanatokban történik, amikor a tér és az idő éppen lehetőséget nyújt erre – gondoljunk egy gyermekre, aki megy az utcán, és ösztönösen rugdosni kezdi a követ, ami a lába elé kerül. A térben – mind a fizikai, mint a személyközi térben - megjelenő lehetőségek kreatív kiaknázása történik egy adott játék mentén, olyan amodális fúzióban, ahol a legkülönbözőbb érzékszervek és mozgásszervek aktiválódnak egyszerre, ideális teret teremtve a kreatív alkotásnak. A szabad játék az a helyzet, amikor nem a felnőtt fejlesztési vagy időstrukturálási céljai mentén alakul ki maga a játék – lehet ez olyan tereken és időkben, amelyek erre lettek szánva (például az iskolaudvaron szabadidő alatt), vagy olyan tereken és időkben, amelyeknek a célja más (a fenti kavicsrugdosás hazaúton), de mégis a gyermek a tér (fizikai vagy személyközi) mentén kialakított hívásokra reagálva alakítja a játékát. Előadásomban/workshopomon a szabad játék neurobiológiai háttéréről és fontosságáról, illetve a játékbarát iskolák kialakításának feltételeiről és módszereiről szeretnék beszélni, bemutatva a Rogers Személyközpontú Oktatásért Alapítvány hat európai országban futó „Children’s Access to Play in Schools” Erasmus+ projektjében kidolgozott metodológiát.

9. SZEKCIÓ: DIGITÁLIS PEDAGÓGIA A TEHETSÉGGONDOZÁSBAN

Szekcióvezető: Fehérvári Anikó ELTE PPK

Van egy appom: Tabletek, okostelefonok az órán

Krizsán Pál, BDTF, EKE PK, BME GTK

„Van egy appom...” című előadás keretében a táblagépek, applikációk és saját eszközök tanórai felhasználásának lehetőségei kerülnek bemutatásra a Z- és alfa-generáció tanítása során. Közérhető módon mutatja be az IKT világát a pedagógusok számára, mit jelent az IKT, milyen az iskolai eszközellátottság és eszközhasználat, mire használhatja a pedagógus az osztályteremben az okos eszközöket és milyen ismeretek szükségesek mindehhez. Az előadás foglalkozik azon tévhitek lebontásával is, melyek a pedagógusok gyakran érvelnek az okos eszközök használatával szemben.

Az előadás több olyan applikációt, programot is bemutat, amelyek tanórai használata serkenti a tanulási motivációt, ösztönzi a csapatomunkát, valamint erősíti az információ szelektálásának képességét és a médiatudatosságot. A könyvjelző, szófelhő, szavazórendszer, faliújság, kvízkészítő, feladatgyűjtemény applikációk bármely tantárgy oktatása során felhasználhatók.

M-learning projektek a digitális történetek jegyében

Antaliné Miss Lilla, Móricz Zsigmond Általános Iskola

A szövegalkotás kompetenciájának fejlesztése mind az általános, mind a középfokú oktatás területén rendkívül fontos. Amennyiben a tanulók csoportokban együttműködve alkotnak különböző típusú és tartalmú szövegeket, interakcióik révén a szociális tanulás is érvényre juthat, és kölcsönös fejlődés valósulhat meg. Ezt a folyamatot segíti elő, ha a diákokkal nem állunk meg csupán a szövegalkotás szintjén, hanem a megszülető történeteket, a saját vizuális elképzeléseik megvalósításával, különböző digitális történetmesélési technikák segítségével kelthetjük életre. Az előadás több digitális történetre érett szövegalkotási projekt tapasztalatait és végrehajtásának folyamatát mutatja (*Arany 200, Fókuszban a netbiztonság, Nyugat 2.0, Az időutazás a dualizmus korába, Jókai újratöltve, időutazás Pannóniába*). Kitér az egyes projektek értékelésére is, melyek gamifikált értékelési rendszer alapján születtek. A projektek tudásépítésben is mérhető eredményeket hoztak.

10. SEKCIÓ: KIBERBIZTONSÁG A CSALÁDBAN ÉS AZ OKTATÁSBAN

Szekcióvezető: Hunya Márta

Tudatos internethasználatra nevelés

Krnács András, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Társadalmunkban hagyományosan az idősebbek adják át a tudást a fiatalabbaknak. Az internethasználat tekintetében ez így nem működik. A szülők és a pedagógusok többsége más viszonyban van a modern kommunikációs technológiákkal. Nehezen érti a gyerekek virtuális világát, így nem képes tudást átadni és segíteni sem. A gyerekek jórészt egymástól tanulják ennek a világnak a használatát, szabályait. Élettapasztalat hiányában könnyebben kerülnek bajba. Visszaszerezheti-e a pedagógus a pozícióját? Kell-e egyáltalán törekednie erre? Mi a szülő felelőssége? Napjainkban egyre több szó esik a fiatalkorúak internethasználati szokásairól és a biztonságot érintő problémákról. Megszaporodtak azok a programok, amelyek a tanulók figyelmének felkeltését szolgálják. A SaferInternet Program a pedagógusok és a szülők számára is kínál előadásokat. Fontos a felnőttek elérése. Bekerül-e a pedagógusok képzésébe a biztonságos internethasználat? Akkreditált továbbképzés már van.

Digitális Immunerősítő Program

Poór Csaba, Új Nemzedék Központ

A fiatalok az online térben, akik ezt a teret saját „otthonuknak” tekintik, sebezhetőek. Védtelenek a kibertérben történő támadások ellen, hiszen nem ismerik önvédelmi lehetőségeiket. Nem teszik meg azokat a biztonsági lépéseket – vagy nem is ismerik azokat –, amelyekkel védettebbé válhatnának. Gyakran fel sem ismerik a veszélyes helyzeteket, vagy ha azonosítják is, nem tudják kezelni, nem tudnak tenni ellene. Az előadás egy olyan programot mutat be, amely a fiatalok digitális védelme érdekében született. A program fő céljai, hogy a fiatalok biztonságos, értékteremtő online környezetben nőhessenek fel, tudatosabbak legyenek és el tudják kerülni az ellenük irányuló kibertámadásokat. Fontosnak tartjuk, hogy ne lopják el féltve őrzött adataikat és ne élhessenek vissza azokkal, valamint ne történhessen meg az, hogy valaki online zaklatás miatt kárt tesz önmagában. Emellett arra is törekszünk, hogy a fiatalok okostelefonjaikat valóban okos dolgokra használják.

Internetbiztonságban?

Nedeczky Lilla, Reményt a Gyermeknek Közhasznú Egyesület

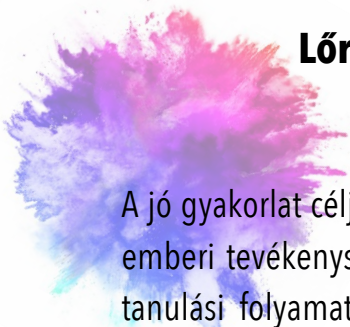
A Böngésző olyan eszközöket és módszereket ad a résztvevők kezébe, melyek az internetbiztonsággal kapcsolatos nemformális nevelésen túl alkalmasak más emberi jogi kérdések feldolgozására is, többek között a fiatalok demokratikus részvétele, az aktív állampolgárság és tolerancia témakörében. Emellett a program támogatja a digitális írástudás, a biztonságos internethasználat, az online etika, valamint a tolerancia, a szolidaritás és az empátia értékeinek kialakítását és ápolását az ifjúság körében. A résztvevőknek lehetőségük van a módszert szabadon felhasználni akár iskolai, akár iskolán kívüli keretek között.

11. SEKCIÓ: TEHETSÉGFEJLESZTÉS JÁTÉKOS MÓDSZEREKKEL A MINŐSÍTETT TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELYEKBEN - WORKSHOP -

Szekcióvezető: Kovács Zsolt, Új Nemzedék Központ

Lőrincz-féle játékok helye a tehetséggondozásban

Szandaszőlősi Általános Iskola

A jó gyakorlat célja egy olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol az egyik legalapvetőbb emberi tevékenység, a semmivel sem pótolható játék is része az iskolai életnek, a tanítás-tanulási folyamatnak. A Lőrincz József bajai játékmesterrel közösen kidolgozott komplex tantermi játékprogramunk 2002-ben az országban egyedülálló kezdeményezés volt. Alkalmazásával a játékot, mint a gyermeki személyiség egyik legfőbb tevékenységét építettük be az intézmény nevelési- oktatási-képzési rendszerébe, ezzel segítve tanítványaink értelmi-érzelmi fejlődését és gazdagítva pedagógusaink módszertani kultúráját. Újszerű kezdeményezésnek számított, hiszen a tanórák és a tananyag szoros rendjébe akkor még szinte elképzelhetetlen volt a tudás megszerzésére alkalmazni a játékot. A játérendszer, mely eszköz nélküli és eszközös játékokat tartalmaz, funkciója alapján alkalmas közösségfejlesztésre, részképességek fejlesztésére, valamint a gondolkodás fejlesztésére is. A játékfoglalkozásokon a nevelő a konstruktív magatartás- és tevékenységformákat erősíti meg és jutalmazza, így azok észrevétlenül szilárd, maradandó elemmé válnak a résztvevőkben.

Szabaduló szoba

Móri Radnóti Miklós Általános Iskola

A "szabaduló szoba" nevű jó gyakorlat előterében nem a kijutás, hanem a szoba közös megalkotása, a logikai lánc és a feladványok kidolgozása, illetve a teljes szoba tanulók általi berendezése, díszletek tervezése és kivitelezése legalább olyan hangsúlyos, mint a tanulók önérvényesítésének, kockázatvállalásának, problémamegoldó képességének, kreativitásának fejlesztése, a feladatok egymás közötti felosztása, interperszonális kapcsolatok kialakítása. A szabaduló szobákat kipróbáló osztálytársak, szülők egyaránt elismerően nyilatkoztak.

Kreator Színházpedagógiai Műhely

Kecskeméti Szakképzési Centrum Gáspár András Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

Dráma és színházpedagógiai műhelyek a személyiségfejlesztés és az ismeretsajátítás módszereinek gazdagítására. A Tükörképek című műhelyben az érettségi tételeknek megfelelő drámaadaptációk, beavató színházi foglalkozások kerülnek megtartásra. A Fórum Színházi műhelyben életkori krízishelyzetekre megoldást kereső színpadi játékokat mutatunk be, diákszínjátszókkal, kortárs közönségnek. A Kreator Színházpedagógiai Műhely tagjai olyan speciális színházi-módszertani fejlesztésnek lehetnek részesei, mely során a drámajátékos alapozó technikák elsajátítása mellett jártasságot szereznek a közönség előtt való megnyilvánulásban. Emellett szociális kompetenciáik is fejlődnek, hiszen kortárs élethelyzetek dolgoznak fel, oly módon, hogy maguk is alkotói az előadásnak. A nézőkkel való közös együttműködés kölcsönhatásban fejleszti az életkori sajátosságokból, szociális körülményekből, a társas kapcsolatokból adódó krízishelyzetekkel szembeni érzékenységüket, problémamegoldó készségüket.

Tehetséggondozás szerepe és lehetőségei a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésében, kettős különlegességű diákoknál

Kaposvári Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

A jó gyakorlat újszerűsége a sajátos nevelési igényű gyermekek intézménytípustól független tehetséggondozása, a tehetség azonosításától a komplex személyiségfejlesztésig, kiemelten kezelve a sikerhez szükséges belső motivációt, kommunikációt és közösségi kapcsolatokat. A tehetség összetevőire építve bemutatja, hogy a fogyatékos gyermek sérülésspecifikumának megfelelően hogyan tud igényes, minőségi eredményeket elérni. Hangsúlyozza a speciális érdeklődési területek felismerését, az ehhez kapcsolódó állapot meghatározását és a fejlesztési célokat. Kiemeli a különleges szükségletek kezelésének jelentőségét a tanórán és a tanórán kívül, a tehetségekkel való bánásmód speciális eszközeit, a differenciált módszerek, technikák alkalmazását, a pedagógus megváltozott kompetenciáit, a szülők szerepét, az együttműködés fontosságát.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése, tehetséggondozása a komplex fejlesztés speciális területe, amely speciális technikák, módszerek, eljárások alkalmazását igényli. A speciális, egyénre szabott módszerek alkalmazása biztosítja a hatékony fejlesztésnek, az esélyteremtésnek, hátránykompenzációnak.

12. SEKCIÓ: TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS KREATIVITÁS A MINŐSÍTETT TEHETSÉGGONDOZÓ MŰHELYEKBEN - WORKSHOP -

Szekcióvezető: Sinka Edit, Új Nemzedék Központ

Varázsvár, a meséktől a tudományok szeretetéig, interaktív tudományos szakkör

Kisvárdai Bessenyei György Gimnázium

A Varázsvár egy kísérletezésen, felfedezettő oktatáson alapuló műhely, természettudományos projekt, interaktív, tudományos szakkör. Célunk az élményszerű, gyakorlati oktatás népszerűsítése úgy, hogy közben a gyerekek számára folyamatosan lehetőséget biztosítunk a kísérletezésre, az élményszerzésre. Az interaktivitáson alapuló, felfedezettő módszereket alkalmazó műhelyünket az óvodások és iskolások manuális készségeinek, képzelőerejének és természettudományos szemléletének fejlesztésére alapozzuk. A műhelyben középiskolai természettudományt oktató tanárok és középiskolás diákok közösen fejlesztenek kísérleteket minden korosztály számára. Ennek eredményeként az óvodás, kisiskolás korosztály számára olyan gyakorlatban használható anyag jöhetett már létre, amely körülbelül félszáz kísérletet tartalmaz. A kísérletek fejlesztését a középiskolások végzik tanári ellenőrzéssel, kiaknázva a felfedezettő oktatásban rejlő lehetőségeket. A kész kísérleti bemutatókat a diákokkal együtt alkotjuk meg és végezzük el.

Természettudomány kreatív megközelítése fizikatörténeti színdarabok írása és előadása során

Debreceni Egyetem Kossuth Lajos Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola

A drámapedagógia alkalmazása nem új vonás, de a kísérletközpontú, szakmai témát feldolgozó előadás kimondottan a fizikatanítás részeként fogható fel, mint innovatív módszer. Az alkalmazott forgatókönyvek – források felhasználásával – önállóan íródnak az adott csoportban. A természettudomány ilyen típusú kreatív megközelítése jelent újdonságot, mely így a pedagógiai programnak megfelelő sokoldalú nevelést, fejlesztést valósít meg, ezáltal a tehetséggondozás speciális területe. A diákok és a pedagógus közös alkotómunkája inspiratív mindkét fél számára. Az előkészítő szakaszban kollégák szakmai együttműködésére is szükség lehet: zenei betétek, díszlettervezés, mozgások, nyelvi tökéletesítés, informatikai és média háttér kapcsán. Az előadások – melyek az intézmény falain kívülre is vihetők – nézői egyes alkalmakkor a szülők, akik az előkészítő munkákba, jelmeztervezésben alkotó módon is részt

vehetnek. A fizikatörténeti színdarabok forgatókönyve forrásmunkák feldolgozása alapján íródik, amit a tanulók önállóan kutatnak fel: a darabok konkrét felfedezésekről, kísérleti tapasztalatokról, törvényekről és tudományos kérdésekről szólnak. A szövegek véglegesítése, a díszletek megtervezése és megalkotása, a darab kortörténeti keretekbe ágyazása, a koreográfia közös megalkotása kapcsán a dramatizált feldolgozás a természettudományokat kevésbé kedvelők számára is vonzó, észrevétlenül tanul és tanít a szereplő, személyisége, önbizalma fejlődik.

Tésztahíd építése

Győri Műszaki Szakképzési Centrum Hild József Építőipari Szakgimnáziuma

Hogyan haladhatja meg egy téstahíd teherbírása sokszor akár az 500 kg-ot is? A szabályok szerint a maximum 1000 gramm össztömegű hidak a kereskedelemben kapható bármilyen száraztésztából, és a tészta felületének legfeljebb 20%-át érő tetszőleges ragasztóanyag felhasználásával készülhetnek. Egy erős és szép híd megépítése, függetlenül attól, hogy milyen anyagból készül, komoly mérnöki feladat, a Hild József Építőipari Szakgimnázium kiváló teljesítményt nyújtó diákjai pedig rendszerint előkelő helyezéseket érnek el alkotásaikkal az évente megrendezésre kerülő RECCS nemzetközi téstahíd építő versenyen.

Béka matematika

Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium

A közösségfejlesztés, a csoportban dolgozás képességének fejlesztése a „Béka” alkalmazásával együtt jár, hiszen a minél jobb eredmény eléréséhez a csoport tagjainak együtt kell dolgozni, stratégiát kidolgozni, jó taktikát kell választaniuk. Persze ez nem mindig valósul meg az első alkalmazáskor, de ha már a tanulók ismerik a szabályokat, akkor a csoport összetételétől függően tudnak alkalmazkodni. A kulcskompetenciák közül feltétlenül javul az egymás közötti kommunikáció, anyanyelvi, esetleg idegennyelvi kompetenciájuk, a szövegértésük, hiszen el kell tudni mondani egymásnak a megoldásokat, egymást meg kell győzni a saját elképzelésük helyességéről. A „Béka” nem problémák kezelésére szolgál, de bizonyos esetekben segíthet problémák megoldásában. Olyan tanuló például, aki visszahúzó, esetleg gyenge teljesítményt nyújt matematikából, jól megválasztott csoportba téve hasznos tagja lehet a csoportnak. Lehetővé teszi a differenciált foglalkoztatást: ha közel azonos képességű tanulókat teszünk egy csoportba, akkor a feladatok összeállítására és száma lehetővé teszi, hogy a gyengébb képességűek is eredményesen dolgozzanak, de a kiemelkedően jók is „szárnyalhassanak”.